

Symbolet for bærekraftig skogbruk

Miljørapport 2014

Viken Skog jobber kontinuerlig med å forbedre seg både når det gjelder kvalitet på utført arbeid i virkeskjeden, og i forhold til hvordan vi tar vare på miljøet ved skogbehandling. Viken Skogs miljøarbeid retter seg etter ISO 14001 og Norsk PEFC™ Skogstandard. I tillegg har Viken Skog en gruppesertifiseringsavtale for FSC™.

2. HOVEDMÅL VIKEN SKOG

Hovedmål i strategisk plan:

- 1 Ta vare på mennesker og miljøverdier, og unngå skader
- 2 Oppnå høyest mulig avkastning til andelseierne over tid
- 3 Utvikle skognæringens omdømme og øke dens innflytelse for å ivareta andelseierens interesser
- 4 Opprettholde en solid økonomi og høy markedsandel som basis for virksomheten
- 5 Videreutvikle kompetanse hos våre medarbeidere, andelseiere, tillitsvalgte og forretningspartnere

Alle ansatte som er i berøring med tømmerkjøp, tømmer salg og skogsdrift skal ha gjennomført kurs i Norsk PEFC Skogstandard med utedag. Alle nyansatte må følge en utarbeidet opplæringsplan.

I 2014 tilbød Viken Skog alle entreprenører som manglet det, kurs i Norsk PEFC Skogstandard. Dette er et nettkurs og en utedag hvor Skogkurs ble innleid. Interessen blant entreprenørene har vært svært positiv. I alt har ca 150 personer deltatt på kurs og det vil bli holdt ytterligere kurs i 2015. Når alle kurs er gjennomført vil alle entreprenører som påtar seg skogsdrift for Viken Skogs leverandører være godkjente.

3. REGISTRERTE AVVIK, OBSERVASJONER

Kvalitetsstyringssystemet TQM (innført i 2013) er nå godt innarbeidet i organisasjonen. Alle ansatte har fått innføring i bruk og behandling av saker i TQM. Systemet er et nyttig verktøy for saksbehandling. I 2014 ble det registrert 56 uønskede hendelser (avvik), 37 forbedringsforslag, 10 klager og 37 eksterne henvendelser. Når det gjelder uønskede hendelser og forbedringsforslag så er resultatene fra alle revisjoner tatt med her.

HOVEDOMRÅDE

Økonomi og administrasjon	1
IT - drift	1
Informasjon og Kommunikasjon	2
Innkjøp av virke og salg av tjenester	30
Strategisk Skog-Plan	1
Produksjon	8
Ledelse	10
Personal og HMS	2
Salg	1
Sum avvik	56

Det ble i 2014 registrert 56 uønskede hendelser mot 81 i 2013. Dette må sies å være en klar forbedring. Som det går frem av tabellen er det flest hendelser registrert på innkjøp og salg av tjenester. Det er registrert store og små saker. De fleste har sin opprinnelse fra eksterne og interne revisjoner. Av større saker kan nevnes manglende rutiner ved hogst nær rovfuglreir, hogst i strid med forskriftene i landskapsvernområde, manglende bruk av miljørapport, en hogd nøkkelbiotop, en hogst innenfor sikringssonen til kulturminne, og en hogst i kulturminne. Viken Skog er politianmeldt for et av avvikene.

Under revisjon av DNV GL høsten 2013 fikk Viken Skog en observasjon på mangelfull oversikt over hvilke skogsdrifter som berørte rovfuglreir. DNV GL fulgte opp saken sist høst og har gitt Viken Skog et avvik kategori 2 på det samme. Den 1. september innførte Viken Skog nytt miljørapportskjema hvor blant annet rovfuglreir særskilt skal merkes av når skogsdrift berører disse. DNV GL vil følge opp dette avviket ved ekstra revisjon i februar 2015.

Det er registrert 37 forbedringsforslag i 2014. De fleste er registrert av våre egne revisorer gjennom internrevisjonen, de øvrige i forbindelse med periodisk revisjon av DNV GL. Forbedringsforslagene arbeides det kontinuerlig med.

4. INTERNE REVISJONER

4.1 Interne feltrevisjoner 2014, Norsk PEFC Skogstandard

På i alt 81 reviderte oppdrag ble det registrert følgende avvik:

	2014		2013
	Antall	%	%
Miljørapport	34	42	45
Livsløpstrær	8	10	8,5
Foryngelse / ungskogpleie	6	7	2
Kantsone	7	9	3,5
Terrengtransport/sporskader	19	23	8,5
Brudd på lover/forskrifter	2	2	0
Feil i kontrakt, manglende underskrift	1	1	12
Avvik totalt	77		

4.2 Intern revisjon FSC FM (Forest Management)

Et av kravene FSC FM-sertifiseringen er at Viken Skog årlig besøker et antall gruppemedlemmer. Viken Skog bruker innleide konsulenter til å utføre revisjonen. Fokus ved siste revisjon var avtaler med entreprenør og ansatte, samt kontroll av helse, miljø og sikkerhet (HMS). Forvaltningsplanen, kartfesting og overvåking av miljøelementer, etterlevelse av Norsk PEFC Skogstandard / lovverk blir alltid kontrollert. Det er utarbeidet egen sjekklister som må følges for å kunne fange opp og sjekke alle elementer i standarden over tid. 14 skogeiere fikk besøk av Viken Skogs revisor i 2014. Fokusområde var avtale med entreprenør, arbeidsavtale med ansatte, HMS i tillegg til de vanlige sjekkpunktene om forvaltningsplan og miljø.

5. EKSTERNE REVISJONER

En annen stor hendelse i 2014 var arbeidet med sporskader. DNV GL kom på revisjon 3. juli 2014 der følgende forhold ble tatt opp: Sporskader, hvordan vi forholdt oss til lokale forskrifter (hogst i Landskapsvernområdet) og mangelfull tilbakemelding av Viken Skog på henvendelser fra naturvernorganisasjoner og

enkeltpersoner. Sakene var meldt inn til DNV GL av naturvernorganisasjoner og enkeltpersoner.

5.1 DNV GL september 2014 Oppsummering av periodisk revisjon

Positive indikasjoner:

- Utviklet gode systemer for kvalitetsstyring, som fortsatt er under utvikling.

- Alle funn fra tidligere revisjoner er fulgt opp på en god måte.
- Fortsatt god styring og sikring av nøkkelbiotoper og naturtyper. Det er under denne revisjonen ikke påvist avvik knyttet til nøkkelbiotoper eller naturtyper.
- Tydelige rutiner og kompetanse blant skogbruksledere med hensyn til sikring av Mis og naturtyper.
- Kvalitetssystemet gir et godt grunnlag og vurdering av innkomne henvendelser.

Hovedområder for forbedring:

- I større grad å benytte systemets muligheter til å kategorisere type henvendelser og over tid måle trender og endringer, herunder behovet for tiltak.
- Flere innkomne eksterne henvendelser gjelder hogst i nærheten av rovfuglreir og påstand om hogst i strid med Norsk PEFC Skogstandard. Revisor er enig i at noen av disse henvendelsene gjelder brudd på Norsk PEFC Skogstandard. Viken Skog har og fulgt opp dette i sitt avvikssystem. I tillegg er det under denne revisjonen påvist hogst inntil rovfuglreir i strid med Norsk PEFC Skogstandard. Det kan tyde på at Viken Skogs rutiner for å sikre BVO'er ikke er dekkende for å sikre ivaretagelse av rovfuglreir i samsvar med Norsk PEFC Skogstandard. Presisjonsnivået må derfor økes innen dette området.
- Viken Skog kan ikke dokumentere hvor mange av gjennomførte hogster inntil rovfuglreir som er utført i henhold til Norsk PEFC Skogstandard
- Avklare bruk av ekstern ressurser / ornitologisk miljøer ved hogster inntil rovfuglreir / tiurleiker.
- Gjennomføre opplæring/oppfriskningskurs for entreprenører. Etablere systemer som sikrer oversikt over entreprenører og deres ansatte som til enhver tid har gjennomført kurs og hvem som ikke har det.

5.2 FSC Ekstern revisjon

I juni 2014 ble det gjennomført ekstern revisjon FSC i regi av Woodmark Soil Association / Orbicon AS. 10 gruppemedlemmer ble revidert. Fire større og fire mindre avvik, alle innen FSC FM, ble registrert og ingen avvik FSC COC (Chain of Custody). Alle de større avvikene gjaldt mindre avvik fra revisjonen 2013 som ikke var blitt tilfredsstillende lukket. Dette gjaldt: Skjemaet for rapportering av kjemikaliebruk (glyfosat), skjemaet for rapportering av skogsprodukter solgt utenom Viken Skog, mangelfull bruk av skriftlig avtale med entreprenører og Viken Skogs årlige samlerapport fra skogeierne årsrapporter / forvaltningsplaner. Det jobbes med en ny løsning i Viken Skogs datasystemer. Alle avvikene ble tilfredsstillende lukket innenfor fristen.

6. KARTLEGGING AV NØKKELBIOTOPER SOM ER UREGLEMENTERT AVVIRKET

Vinteren 2011 ble det i flere skogområder på Østlandet avdekket et relativt stort omfang av skadde nøkkelbiotoper, og man antok at skadene var påført gjennom utførte hogster. Fra Viken Skog ble det gitt ut en egen pressemelding. Revisjonsfirma DNV GL ble varslet sammen med PEFC Norge som sertifiseringsorgan. Som en følge av skadeomfanget på PEFC samtlige sertifiserte bedrifter å gjennomgå alle registrerte nøkkelbiotoper for å rapportere skader og årsaksammenheng. Pålegget ble gjennomført i perioden 2011–2012 med avsluttende rapportering til PEFC. Da det ble avdekket hogst som forringet verdiene innenfor grensene til kartfestede nøkkelbiotoper ble det iverksatt en avviksbehandling etter kravene i ISO 14001. Avviksbehandlingen er gjennomført med bakgrunn og årsak i skadede nøkkelbiotoper som følge av hogst, hogstinggrep eller andre skogtiltak. Det er gjennomført kontroll av mulige skader i 57 kommuner av totalt 86 kommuner i Viken Skogs områder. De kommuner som ikke er kontrollert igjennom prosjektarbeidet er de som har et planlagt, pågående eller nylig avsluttet skogbruksplanprosjekt med miljøregistreringer.

Formålet var å ajourføre nøkkelbiotopene på de eiendommene som har en eller flere skadede nøkkelbiotoper. I begrepet ajourføring inkluderes også muligheten til etablering av en eller flere erstatningsbiotoper på de nevnte eiendommene. For en skogeiendom som har en skadet nøkkelbiotop ble det søkt å etablere tilsvarende miljøverdier slik det var før skaden inntraff. Om dette ikke lot seg gjøre ble det etablert en nøkkelbiotop med andre eller lavere miljøkvaliteter. En erstatningsbiotop kan ikke etableres på en annen eiendom enn for den eiendommen som har påført skaden. Endringer av nøkkelbiotoper, er endringer av en eksisterende biotop som i enkelte tilfeller også betyr at den er slettet.

Det er gjennomført feltarbeid for kontroll av skader og registrering av nye nøkkelbiotoper i 44 kommuner. I de andre 13 kommunene er endringene og ajourføringene utført ved hjelp av de nyeste flybildene og annen miljøinformasjon som forelå på dette tidspunktet. Som en del av prosjektarbeidet inngår ajourføring og digitalisering av etter-registrerte nøkkelbiotoper. Etter-registrerte nøkkelbiotoper utenom skogbruksplanprosjekter har det til felles at de frem til nå ikke har vært på DinSkog eller tidligere er levert til Kilden. Dette arbeidet er påbegynt men ikke ferdigstilt digitalt, og vil bli lagt ut på DinSkog i løpet av 2015. Videre leveranse til Kilden vil skje når Skog og Landskap har etablert sine produksjonslinjer.

7. KLAGER

Vi har mottatt 10 klager i 2014. Dette dreier seg om alt fra ødelagte skogsveier til manglende tømmeroppgjør. Klagen gir ingen spesiell trend, men fordeler seg på alle områder av vår virksomhet.

8. EKSTERNE HENVENDELSER

Det er mottatt 27 eksterne henvendelser i 2014. De aller fleste er knyttet til skogsdrift og miljø. Det dreier seg om hogst i nærheten av viktige biotoper, sporskader mm. Rutinene for hvor raskt det skal svares er innskjerpet. Reglen er nå at alle henvendelser skal besvares innen to dager etter at henvendelsen er mottatt. Alle henvendelser skal ellers besvares så raskt det er praktisk mulig. Alle henvendelser, som må behandles, legges inn i styringssystemet TQM.

9. MILJØRAPPORT FOR HOGST

Viken Skog har vært nødt til å innskjerpe rutinene for bruk av miljørapporten, da den ofte inneholder mangler eller ikke er korrekt utfylt. Dette har medført at Viken Skog mangler oversikt over for eksempel hvor stor andel av skogsdriftene som har sporskader. Med dagens klima vil en stor andel av skogsdriftene medføre sporskader. Det er derfor helt nødvendig for Viken Skog å skaffe oversikt over skadeomfanget og følge opp disse. Nytt er at skogeiere som selv administrerer skogsdrift må sende inn kopi av miljørapporten sammen med siste henteklarmelding for tømmer. Rutinene er også kraftig innskjerpet for miljørapportene for Viken Skogs egne skogsdrifter.

10. VEIEN VIDERE

Styringssystemet TQM er nå godt innarbeidet i organisasjonen. Bruk av risikomodulen (risikoanalyse) som verktøy i TQM er opp til vurdering. De nye ISO-standardene vil bli innført i 2015-2016.

Høsten 2014 var seks ansatte på kurs i interne revisjoner hos DNV GL. Viken Skog har dermed fått et godt team som skal gjennomføre interne revisjoner i 2015 og fremover.

Feltrevisjonen vil bli utført av innleide konsulenter. Kvalitets- og miljøavdelingen består av en kvalitets- og miljøsjef. Det er derfor nødvendig med en god del innleid arbeidskraft for å ta unna viktig rutinemessig arbeid.

Viktige oppgaver i 2015 blir kontroll med og reparasjon av sporskader, samt å lukke avvik etter oppfølgingsrevisjonen.

Ordforklaringer

- BVO – Biologisk viktig område. Et bestemt areal som er viktig for biologisk mangfold.
- BVO er et mer omfattende begrep enn nøkkelbiotop
- Nøkkelbiotop – område som er viktig for biologisk mangfold, avsatt og forvaltet til dette formålet
- MiS – Miljøregistrering i skog: vitenskapelig metode for registrering av livsmiljøer for sjeldne og truede arter i skog (biologisk mangfold)
- Naturtype – Ensartet type natur som omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorene som virker der, eller spesielle typer naturforekomster som dammer, åkerholmer eller lignende, samt spesielle typer geologiske forekomster
- PEFC Norge – Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes. PEFC Norge har som formål å arbeide for bærekraftig skogbruk, gjennom å legge til rette for sertifisering av skog og sertifisering av at skogprodukter kommer fra bærekraftig skogbruk
- Norsk PEFC Skogstandard – har 25 kravpunkter som til sammen dekker områder og tiltak som har miljøpåvirkning eller er av betydning ved utøvelse av skogbruk. Het tidligere «Levende Skog standard»
- FSCTM – Forest Stewardship Council. Egen sertifiseringsordning for kjøp og salg av trevirke i henhold til Woodmark Allmenn Standard og Sjøkkliste
- Sertifisering – Viken Skog har en gruppesertifisering for NS-EN ISO 14001, Norsk PEFC Skogstandard og andre krav/presiseringer fra PEFC-Norge. Etterlevelse av disse kravene undersøkes av en nøytral 3. part, i vårt tilfelle Det norske Veritas (DnV). En gruppesertifisering forutsetter at sertifikatholder har inngått avtale i form av virkeskontrakt eller miljøavtale med den enkelte leverandør av virke